



Warszawa, dnia...1.09...2016 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Pacjenta  
*Krystyna Barbara Kozłowska*

RzPP-WPR.420.99.2016.AMAL

**Pan**  
**Konstanty Radziwiłł**  
**Minister Zdrowia**  
**ul. Miodowa 15**  
**00-952 Warszawa**

*Łukasz Paweł Miśkiewicz*

Działając na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta<sup>1</sup>, uprzejmie proszę o przekazanie informacji na jakim etapie znajdują się prace nad zmianą ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz aktów wykonawczych.

Do Rzecznika Praw Pacjenta wpływają sygnały dotyczące odmowy wstawienia karty zgonu przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Z informacji przekazanych przez Ministerstwo Zdrowia wynika, że do akceptacji Ministra Zdrowia do dnia 31 marca 2016 r. powinien wpłynąć projekt nowej ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, opracowany przez powołany w tym celu Zespół<sup>2</sup>.

Obecnie obowiązujące przepisy zostały wprowadzone w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia, a także zasad finansowania osób wykonujących te czynności, które nie znajdują zastosowania od wielu lat.

Problematykę postępowania ze zwłokami reguluje ww. ustawa oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny<sup>3</sup>.

Zgodnie z art. 11 ww. ustawy, zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego pacjenta w ostatniej chorobie. W razie zaś niemożności dopełnienia tego warunku, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez innego lekarza. Gdyby i ten warunek nie mógł zostać spełniony

<sup>1</sup> Dz. U. z 2016 r. poz. 186, z późn. zm.

<sup>2</sup> Dz. Urz. Min. Zdrów, poz. 68.

<sup>3</sup> Dz. U. z 1961 r. Nr 39 poz. 202

powinność stwierdzenia zgonu przechodzi na inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę.

Obowiązek stwierdzenia zgonu poza szpitalem ciąży na lekarzu, który jako ostatni w okresie 30 dni przed dniem zgonu udzielał choremu świadczeń lekarskich. Niemniej jednak, często takim lekarzem będzie lekarz z ambulatoryjnej opieki specjalistycznej bądź ze szpitala, a nie lekarz podstawowej opieki zdrowotnej.

Natomiast w przypadku uzasadnionego podejrzenia, iż przyczyną zgonu było przestępstwo obowiązek przechodzi na lekarza, który na zlecenie sądu lub prokuratora dokonał oględzin lub sekcji zwłok.

Zdarzają się przypadki, że zmarły od wielu lat nie korzystał z opieki lekarskiej, a lekarz podstawowej opieki zdrowotnej znajduje się w odległości większej niż 4 km od miejsca, w którym znajdują się zwłoki, albo z powodu choroby lub z innych uzasadnionych przyczyn nie może dokonać oględzin zwłok w ciągu 12 godzin od chwili wezwania. Wówczas kartę zgonu wystawia:

- 1) lekarz, który stwierdził zgon będąc wezwany do nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania;
- 2) lekarz lub starszy felczer albo felczer zatrudniony w przychodni bądź ośrodku zdrowia lub jego placówce terenowej (wiejski, felczerski punkt zdrowia) i sprawujący opiekę zdrowotną nad rejonem, w którym znajdują się zwłoki;
- 3) położna wiejska, jeżeli nastąpił na terenie gromady zgon pozostającego pod jej opieką noworodka przed upływem 7 dni życia, a najbliższa przychodnia lub ośrodek zdrowia jest oddalony o więcej niż 4 km.

Podkreślenia wymaga, że pośród ww. katalogu osób brak jest ratownika medycznego, w sytuacji przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego w składzie bez lekarza.

Mając na uwadze, iż obowiązujące w przedmiotowej materii regulacje prawne bez zmian od 19 sierpnia 1961 r. nie znajdują zastosowania do obecnych uregulowań systemu ochrony zdrowia, wnoszę o udzielenie informacji na temat etapu prowadzonych prac, które umożliwią sprawne działanie służb odpowiedzialnych za utrzymanie porządku i bezpieczeństwa w zakresie stwierdzenia zgonu oraz pieczy nad zwłokami i szczątkami ludzkimi.

**Do wiadomości:** Pani Beata Szydło Prezes Rady Ministrów, Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa.